

indruk dat de volksgezondheid haar zo ter harte ging. De aanvaarding van de voorstellen werd veeleer bespoedigd door de wens van het gemeentebestuur dat Rotterdam aantrekkelijk moest blijven voor nieuwe, bij voorkeur vermogende inwoners. Daarom werd de binnenstad, waar een sanering het hardst nodig was, aanvankelijk aan haar lot overgelaten. Daarom ook werd het geldverslindende Waterproject aangelegd in de 'polderstad', een gebied waar de oude bewoners werden verdreven om plaats te maken voor de nieuwe Rotterdammers.

De bestrijding van epidemieën of de hygiënische verheffing van minvermogenden blijken nauwelijks een stimulans en zeker geen doorslaggevende factor te zijn geweest bij de aanleg van de waterleiding. De aarzeling om het Maaswater te zuiveren, de nadruk op het rendement en de kruistocht tegen de waterverspilling zijn daarmee in tegenspraak. Het grootste deel van de bevolking bleef na de voltooiing van de gemeentelijke drinkwaterleiding (1874) aangewezen op een distributie met emmers. Een privé-aansluiting aan de Rotterdamse waterleiding zou voor velen nog jaren een onbetaalbaar genot blijven. De zorg voor de volksgezondheid had in de negentiende eeuw niet de prioriteit die wij er vandaag de dag graag aan geven.

Afkortingen

CieGezond = Gezondheidscommissie;

CiePW = Raadscommissie voor Plaatselijke Werken;

CieRein = Raadscommissie Gemeentereiniging;

DirGW = Directeur Gemeentewerken;

GAR = Gemeentearchief Rotterdam;

Gemeenteverslag = Verslag van den toestand der Gemeente Rotterdam over het jaar ...;

Invnr. = Inventarisnummer;

Rb. = Raadsbijlagen;

Verz. = *Verzamelingen gedrukte stukken;*

Verz. Drinkwaterleiding = Verzameling van stukken betr. de drinkwaterleiding (rapporten, bestekken, leveringsvoorwaarden enz. 1861-1878 (21 delen in 1 band; GAR bibliotheek: XXIII E 54).

Verz. Gemeentereiniging = Verzameling van stukken betr. de Gemeentereiniging (GAR bibliotheek: XXVI C 37).

Tenzij anders vermeld berusten alle archivalia bij het Gemeentearchief Rotterdam (GAR).